

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Se dig ud! Nordisk Kollegium 1942 - 2017

75 års fremsyn og tilbageblik

Benny Steen Møller
Hans Okkels Birk
Kim Østergaard

Se dig ud! Nordisk Kollegium – 75 års fremsyn og tilbageblik
Udgivet af Nordisk Kollegium, Strandboulevarden 30-32, DK-2100
©Nordisk Kollegium
1. udgave 2017
Gengivelse af indhold er tilladt med tydelig kildeangivelse
Redaktør: Benny Steen Møller
Foto: Hans O. Madsen, hvor andet ikke er anført
Design og produktion: Jens Kruse
Oplag: 1.000 eks.
Printed in Denmark
ISBN 978-87-984276-1-2

Se dig ud!

Nordisk Kollegium

1942 - 2017

75 års fremsyn og tilbageblik på Nordisk Kollegium
Redaktion: Benny Steen Møller, Hans Okkels Birk og Kim Østergaard
Fotos: Hans O. Madsen

Forord	5
Benny Steen Møller, Hans Okkels Birk og Kim Østergaard	
De første sider af kollegiets dagbog	11
Hans Okkels Birk	
Illegale sider af Nordisk Kollegium 1942 - 1945	19
Mathias Mølbak Ingholt	
Traditioner er ikke, hvad de har været .	33
Benny Steen Møller, Hans Okkels Birk og Kim Østergaard	
I skyggen af Nordisk Fjers konkurs	51
Kim Østergaard og Hans Okkels Birk	
Højt til loftet	65
Flemming Skude	
Et hav af historier	89
Benny Steen Møller	

Forord

Af Benny Steen Møller, Hans Okkels Birk og Kim Østergaard

ET MENNESKELIV kan vurderes på mange måder. Men de fleste kan vel blive enige om, at hvis man formår at sætte et aftryk til gavn for andre mennesker – såvel i sin samtid som for efterfølgende generationer – så har man skabt noget af stor og blivende værdi. Det må derfor være passende at indlede dette forord med en særlig tak *in memoriam* til det menneske, der har sat sit markante og positive aftryk på tusindvis af tidligere, nuværende og kommende studerendes liv. Et menneske uden hvem Nordisk Kollegium ikke havde eksisteret: H.O. Lange (1877-1961).

H.O. Lange, der stiftede Nordisk Fjerfabrik A/S i 1901, ønskede at bruge en del af virksomhedens overskud til at stifte et *hjem* for (mandlige) studerende fra de nordiske lande, som studerede ved de danske universiteter. Det var et langt forløb, som kollegiets anden efor, Niels Nielsen, har beskrevet i artiklen »Nordisk Kollegium – Oprettelse og igangsættelse 1938–1948«, der kan læses i kollegiets 50-års jubilæumsbog fra 1992. Formålet var blandt andet at sikre, hvad der i dag går under betegnelsen 'inklusion': At studenten fra provinsen og i særdeleshed bondesønnen kunne blive en del af studenterlivet i København. Det kan måske virke lidt besynderligt i dag, men dengang var den mentale afstand mellem København og provins noget større. H.O. Lange ville derfor skabe et miljø, hvor studerende undgik følelsen af at være en ensom og fremmed fisk i hovedstadens store hav – måske med et studiestop som resultat plus et personligt nederlag i bagagen, når turen gik tilbage til provinsen.

H.O. Langes beslutning om, at der på Nordisk Kollegium udover eget værelse med badeværelse, fortrinlige fælleslokaler samt gymnastiksal *også* skulle være fælles bispisning i en stor spisesal, må i bagklogskabens klare lys anses som noget af en genistreg. Spisesalen er stedet, hvor alle alumner mødes dagligt på tværs af gange og grupperinger. Det skaber et meget levende og inspirerende miljø. Som alumne, stud. scient.pol. Trine Danhøj svarer på spørgsmålet om, hvad det bedste ved kollegiet er: »Jeg elsker-elsker-elsker at sætte mig ned og spise den dejlige mad sammen med min gang og alle de andre alumner. Stemningen i Spisesalen emmer af hygge og tryghed – og det at slutte *hver dag* af med et stort fælles måltid er så mega optur. Det er helt sikkert det, som jeg vil huske og mindes bedst fra min tid på NOKO.« Ordvalget er anno 2017 og ville sandsynligvis være noget fremmed for H.O. Lange. Men *meningen* ville han sikkert forstå og sætte stor pris på, for det er en nutidig bekræftelse af hans oprindelige vision.

At Nordisk Kollegium skulle være et *hjem* for de studerende indebar oprindeligt også et serviceniveau, der med nutidens øjne var nærmest surrealistisk højt, herunder bordserving, skopudsning mv. Sådanne privilegier er stille og roligt forsvundet – især efter Nordisk Fjers konkurs – men det ændrer ikke på det grundlæggende forhold, at Nordisk Kollegium ikke bare er en bopæl. Det er et hjem, der blandt meget andet giver fremragende studievilkår. Det er redaktionens håb, at H.O. Lange ville se med velvilje på, hvorledes alumner, personale og bestyrelse har forvaltet denne enestående ramme.

Spisesalens funktion som socialt omdrejningspunkt for alumnerne havde og har den positive effekt, at der dannes netværk og ofte livslange venskaber – og også ægteskaber, efter de kvindelige alumners indtog på Nordisk Kollegium i 1971. Det unikke liv på kollegiet giver en lige så unik referenceramme på tværs af alumne-genera-

tioner. Det skaber en fælles selvforståelse, der kommer til udtryk i mødet mellem alumner på tværs af alder og fag. Stedet, atmosfæren og kulturen har sat et tydeligt aftryk i de fleste af os, der har boet på Nordisk Kollegium. Der har til tider været alumner, der ligefrem har trukket studietiden ud, da tanken om at skulle fraflytte Nordisk Kollegium og livet bag de trygge mure var ubærlig – trods kollegiets officielle motto: »Se dig ud«.

På ét område har kollegiet ikke helt opfyldt H.O. Langes hensigt: Kollegiet blev oprettet på et tidspunkt med stor begejstring for *den nordiske tanke* og havde et nordisk præsidium med henblik på at styrke nordisk integration. Kort efter 2. Verdenskrig viste denne idé sig ikke levedygtig, men kollegiet optager stadig meget gerne studerende fra de andre nordiske lande. Antallet af ansøgere er dog faldet i takt med, at mange vælger at læse ved f.eks. engelske eller amerikanske universiteter i stedet for i København.

Under arbejdet med denne jubilæumsbog i anledning af Nordisk Kollegium 75-års jubilæum, har redaktionen gennemgået kollegiets arkiver. Det var i processen svært at løsrive sig, og der er til bogen udvalgt såvel billeder som tekster af forskellig karakter, som vi formoder, at selv ex-alumner ikke har kendskab til. Vi håber, at de til bogen nyskrevne kapitler om Nordisk Kollegium vil blive læst med interesse. Den store betydning, som kollegiets traditioner og fysiske rammer har for livet på NOKO, banede vej for kapitler om disse emner. Redningen af kollegiet efter Nordisk Fjers betalingsstandsning i 1990 blev beskrevet i jubilæumsskriftet fra 1992, og det var oplagt at følge op på dette dramatiske forløb, nu hvor det kan betragtes på større afstand.

Fotograf Hans O. Madsen har taget de fleste farvefotos i bogen og har fundet motiver og vinkler, som smukt udtrykker kollegiets atmosfærefyldte arkitektur og interiør. Grafisk designer Jens Kruse har stået for bogens formgivning med udgangspunkt i NOKO-flagets blå farve og en rubriktypografi, der afspejler bygningens funkisstil. En stor tak til dem begge for meget hurtigt at få Nordisk Kollegium ind under huden i arbejdsprocessen.

Redaktionen vil gerne takke de øvrige bidragsydere til bogen.

Vi håber, at læserne får lige så stor fornøjelse og glæde af bogen, som vi har haft med arbejdet.

Se dig ud!

Benny Sten Møller (*alumne 1983-1985, værelse 36*)

Hans Okkels Birk (*alumne 1988-1991, værelse 33, samt efor 1996-1998 og 2000-2004*)

Kim Østergaard (*alumne 1985-1987, værelse 54, samt viceefor 1987-1993*)

Modsatte side: Fra indvielsen af Nordisk Kollegium den 29. september 1942 med deltagelse af bl.a. statsminister Vilhelm Buhl, kronprins Frederik og kronprinsesse Ingrid. I baggrunden ses Studentersangerne. Ukendt fotograf

De første sider af kollegiets dagbog

Af Hans Okkels Birk

ET ÅR EFTER indvielsen af Nordisk Kollegium gjorde Styrelsen status for sit arbejde, herunder afholdte arrangementer. I en tid uden fjernsyn og internet spillede foredrag og film en stor rolle, og arrangementernes kvalitet afspejles af de deltagende kulturpersonligheder som f.eks. Tom Kristensen, Lulu Ziegler, Soya, Hartvig Frisch og naturligvis den daværende efor, Hal Koch.

Kollegiet levede fra begyndelsen op til sit navn og formål med flere »nordiske« arrangementer. Teuvo Aura, den senere borgmester for Helsinki og statsminister for Finland, holdt eksempelvis et foredrag om »Finland i dag«. Styrelsens status viser også, at alumnerne allerede i de første år deltog aktivt i driften af kollegiet, og at mange af Styrelsens opgaver fortsat eksisterer, herunder valg af aviser, afvikling af sportsturneringer, regler om brug af femtesalene, fester for alumner fra andre gange, mv. Andre opgaver var helt specifikke for tiden. Styrelsen behøver f.eks. ikke længere at organisere vaccination af alumnerne mod difteri.

Af Kollegiets Dagbog:

1942

5/9 Modtagelsesaften. Generalkonsul Lange, Eforen og Inspector bød Velkommen, og Svend Schmidt-Nielsen takkede på Alumnernes Vegne.

29/9 Nordisk Kollegium indvies ved en Højtidelighed om Formiddagen og Fest om Aftenen.

25/10 Stavnsbaandsfilmen.

27/10 Generalforsamling, hvor Lovene vedtages, og Styrelsen trækker sig tilbage.

29/10 Ekstraordinært Skibsraad med Valg af Skibsbestyrelse.

15/11 Foredrag om Norden af Lektor Frants Wendt. Bagefter Diskussion, hvori Eforen deltog.

29/11 Humoristisk Filmaften.

12/12 Julefest med Opførelse af en Revy. Kunstnerisk Underholdning ved Skuespillerinden Berthe Quistgaard og Pianisten Ole Willumsen.

1943

10/1 Kollegieaften: Intelligensprøve.

17/1 Amatøraften, hvor bl.a. Hecht, Schmidt-Nielsen, Roving-Olsen og Tonndorff medvirkede.

24/1 Oplæsning af Ingeborg Brams og Erling Nielsen.

30/1 Filmsaften («De Fortabtes Skib», en Stumfilm med Marlene Dietrich).

7/2 Inspector Arthur Hansen fortalte Træk fra sit Ophold i Rusland.

9/2 Skibsretssagen Nielsen-Nielsen-Rasmussen contra Thune (Frifindelse).

13/2 Kollegiefest. Fem Puncheboller & Skeer, skænket Kollegiet af Direktør Th. Adler Svanholm, blev indviet.

19/2 Skibsraad med Valg af ny Skibsstyrelse.

21/2 Foredrag af Professor Hartvig Frisch: Magtnihilismen i Oldtiden.

28/2 Oplæsning af Poeten Poul Sørensen og Hecht, Sang og Spil af Gram-Andersen-Terzetten. Ved denne Lejlighed tog vi Afsked med Fru Hoppe, der af Helbredshensyn maatte fratræde sin Stilling som Kollegiets Husmoder.

7/3 Foredrag af Prof. Hal Koch: De folkelige værdier. Diskussion.

14/3 Foredrag af Forretningsfører Knud Gedde: Indenrigspolitisk Orientering. Diskussion.

16/3 Foredrag af Vicehäradshövding Teuvo Aura, Finland, om Finland i Dag.

21/3 Oplæsning af Skuespilleren Samuel Besekow.

23/3 Valgafsten med Valghandling Kl. 21 og Øl og Smørrebrød ved Midnatstide.

28/3 Fru Ella Heiberg sang Viser og Rovsing Olsen introducerede en Række Gram-mofonplader.

4/4 Forfatteren Tom Kristensen om Nis Petersen og Oplæsning af Skuespiller ved Det kgl. Teater Elith Pio.

6/4 Nordisk Studenterdag. Samlet Middag og Hilsener fra de nordiske Lande.

11/4 Oplæsning ved Forfatteren Soya og Sang og Spil ved Frøkenene Jonna og Ulla Bovin.

17/4 Norges Nationaldag. Samlet Middag og Oplæsning ved Borchgrevink-Lund.

1/5 Vaarfest fra Kl. 23. Først Optræden ved Gerd Gjedved, Chr. Arhoff, Jens Henriksen og Tao Michaëlis. Senere Smørrebrød og Punch og Kl. 7 Morgenkaffe hos Peter Liep.

7/5 Diskussion mellem Prof. Hal Koch og Arne Sørensen.

16/5 Indvielse af Kollegiesangbogen. Underholdning ved Lulu Ziegler, Jens Chr. Hostrup, Paul Mourier og Johs. Kjær. Pølser og Øl.

30/5 Foredrag af Kommandørkaptajn Kjølens: Den Militærpolitiske Situation.

21/6 Auktion

29/9 Bertel Schmidt udnævnes til Teatermand i stedet for Henning Thune.

17/9 Skibsraad med Valg af ny Skibsstyrelse.

Ved flere af Kollegieaftenerne – ca. en gang om Maaneden – har der været Dans.

Af de Opgaver, Styrelsen har løst eller har søgt at løse, kan nævnes: Emblem, Sangbog, Telefonvagtsystem, Difteri-Vaccination, Bibliotek og Læsekreds, Aarskrift, Reglementer for 5. Sals-Fester og for Benyttelsen af Haandbibliotek og Aviser, samt interne Regler for Styrelsens Arbejde (bl.a. en Dagbog over de vigtigste Hændelser på Kollegiet).

Følgende Udvalg har i Aarets Løb været nedsat:

- Billighedsudvalg
- Laanekasseudvalg
- Biblioteksudvalg
- Sangbogsudvalg
- Sportsudvalg
- Redaktionskomité
- Festudvalg

Der har været Turneringer inden for følgende Sportsgrene – Fodbold, Badminton, Bridge, Skak, Dam og Bordtennis. Navnlig bør det fremhæves, at Nordisk Kollegium har vundet Fodbold- og Bridgeturneringer mod andre Kollegier.

*Modsatte side: Alumner lytter til Radio BBC i Billardstuen.
Foto: Svend Uldall-Hansen. Kilde: Nationalmuseet.*

Illegale sider af
Nordisk Kollegium
1942 - 1945

Af Mathias Mølbak Ingholt

LIDT OVER MIDNAT d. 4. maj 1945 bliver en ung mand dræbt i ildkamp med en tysk patrulje på Østerbrogade i København. Manden er stud.polyt. og alumne på Nordisk Kollegium. Han er ikke den første student til at lade livet i kampen for et frit Danmark, og i løbet af krigen er studenterkollegierne i København skueplads for razziaer, masseanholdelser og endda bombeattentater.

Et studenterkollegium er ikke blot en bygning med værelser beregnet til studerende. Det er et kollektiv, hvor studenterne fra de højere læreanstalter har deres daglige gang, studerer, dyrker fritidsinteresser og socialiserer med hinanden. En undersøgelse af et kollegiums historie er derfor et indblik i studenternes historie.

Undertegnede er selv beboer på Nordisk Kollegium og har adgang til kollegiets arkiver og den sparsomme litteratur, der er skrevet om kollegiet. Kollegierne og studenternes besættelsehistorie ligger – i hvert fald fra et forskningsmæssigt perspektiv – i et vist omfang hen i det dunkle. Et af de få eksempler på regulær forskning er Peter Birkelunds bog »De loyale oprørere« om organisationerne De frie Danske, Studenternes Efterretningstjeneste og Hjemmefronten, der opstod i kredse tilknyttet Konservativ Ungdom I København.

En væsentlig kilde til livet på Nordisk Kollegium i krigsårene er Thorkild Lund-Jensens brev- og dagbogssamling »Studenterliv under besættelsen«, der i 2009 blev udgivet af hans bror Gunnar. Thorkild Lund-Jensen var stud.polyt., modstandsmand og boede på Nordisk Kollegium i perioden 1942-1945. Samlingen giver et godt indblik i dagligdagen på kollegiet, men rummer ikke meget dramatik eller omtale af modstandsaktiviteter. Det er forståeligt al den stund, at Thorkild Lund-Jensens har skrevet brevene til sine forældre, og han har formentlig ikke villet bekymre dem mere end nødvendigt. Ydermere kunne det være skæbnesvangert for

involverede modstandsfolk, hvis brevene kom i de forkerte hænder. I forbindelse med 50-års jubilæet udgav Nordisk Kollegium essaysamlingen »Bogen om Nordisk Kollegium 1942-1992«, der rummer uddrag af Thorkild Lund-Jensens samling samt andre erindringer fra besættelsestiden, men man skal holde sig for øje, at der er tale om subjektive beskrivelser og oplevelser – så der kan også eksistere andre modstridende opfattelser.

Fronterne trækkes op

Miljøet på Nordisk Kollegium var under 2. Verdenskrig »engelsk orienteret«, som Thorkild Lund-Jensen udtrykker det. Der blev læst op af illegale digtsamlinger distribueret af det nationalistiske parti Dansk Samling, og i kollegiets arkiver finder man en revyplakat fra den 27. november 1942 designet i stil med de efterlysningsplakater, som myndighederne benyttede i jagten på modstandsfolk. Men i stedet for at beskrive efterlyste personer, opfordrer plakaten beboere til at melde sig til kollegiets revy – og gør på den måde grin med besættelsesmagten.

Det var ikke blot alumnerne, der lagde afstand til nazisterne. Kollegiets efor og daglige bestyrer, Hal Kock, var formand for Dansk Ungdomssamvirke, der blev dannet i sommeren 1940 som paraplyorganisation for størstedelen af det danske ungdomsforeningsliv. Ungdomssamvirket var et vigtigt element i den nationale samling, der prægede dansk offentligt liv i sommeren 1940 som reaktion på besættelsen. Målsætningen var at styrke den demokratiske ånd og modarbejde tyskvenlige – eller ligefrem nazistiske – tendenser i dansk ungdom. Hal Koch var derfor en torn i øjet på besættelsesmagten og de danske nazister. Det samme blev kollegiets viceefor,

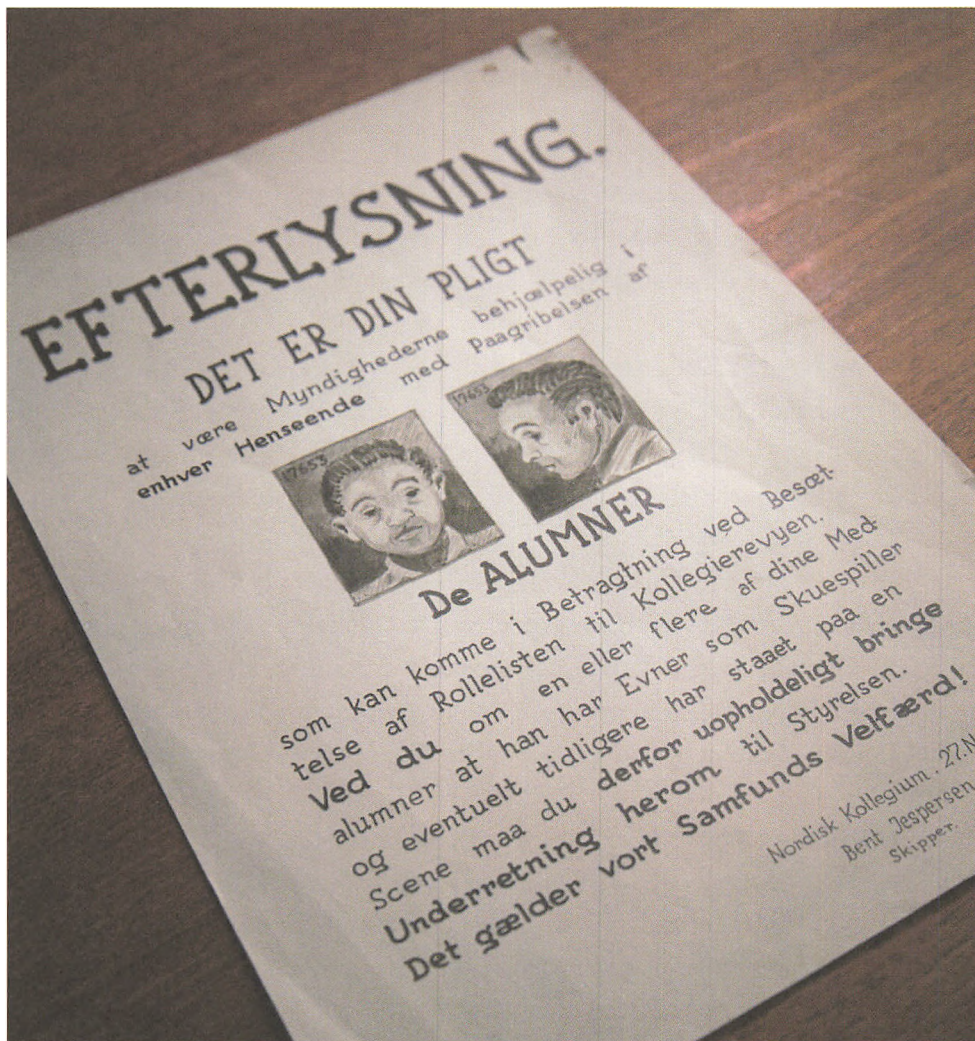
Arthur Hansen, men her var årsagen mere konkret: Arthur Hansen var tilknyttet modstandsgruppen Ringen og skulle senere indgå i Frihedsrådet.

På landsplan var studenterne på de højere uddannelsesinstitutioner overvejende antinazistiske, og andelen af eksplicit nazistiske studenter var forsvindende lille. 60 meldte sig ind i DNSAP's studenterfraktion, og en nazistisk studentergruppe kaldet »National Studenter-Aktion« havde blot 300 medlemmer spredt ud på alle læreanstalter og gymnasier. Kun 30 studerende meldte sig i Frikorps Danmarks tjeneste.

Flere danske studenterblade, herunder »Stud.jur«, »De danske Studenter« og »Studenterbladet« langede kraftigt ud efter nazisterne, og Studenterforeningen tog parti i efteråret 1941 ved at nægte en gruppe nationalsocialistiske medlemmer at danne en underfraktion. Det forekom også, at de studerende dannede fælles front med læreanstalterne i deres modstand mod tyskerne. Eksempelvis besluttede ansatte og studenter ved Københavns Universitet i fællesskab at nedlægge al undervisning i protest mod tyskernes jødeaktion natten mellem 1.-2. oktober 1942.

Studenterne oprettede også illegale pressetjenester, herunder Studenternes Efterretningstjeneste, der havde rod i Konservativ Ungdom. Studenternes Efterretningstjeneste blev først udgivet i august 1942 af studenter ved Københavns Universitet, der også var med til at arrangere demonstrationer, som flere gange førte til voldelige sammenstød mellem studenter og politi. I Aarhus stiftede en gruppe studenter bladet »Budstikken«, der udviklede sig til et af de største illegale blade i Aarhus.

Ovenfor: 'Efterlysningsplakaten' omtalt på side 22

Modsatte side: Diskussion ved Langelinjebroen. Kilde: Nationalmuseet

Fra passiv modstand til illegal aktivitet

Den brede studenterpolitiske konsensus i Danmark er allerede fra begyndelsen af besættelsen præget af nationalsindede og antinazistiske holdninger, som mange efterhånden omsætter til aktiv indsats. På den baggrund er det interessant at undersøge omfanget af illegal aktivitet på Nordisk Kollegium.

Krydser man Nordisk Kollegiums beboerliste i perioden 1942-1946 med Nationalmuseets modstandsdatabase, vil man se, at 44 ud af 234 på beboerlisten også figurerer på listen over modstandsfolk. Det bør nævnes, at der er tale om akkumulerede tal, da ikke alle beboere har boet på kollegiet samtidigt.

39 ud af de 44 beboere på Nordisk Kollegium, der optræder i Nationalmuseets modstandsdatabase, var tilknyttet undergrundshæren. Ud af de 39 har 15 været tilknyttet Polyteknikerafdelingen, der var en enhed bestående af stud.polyt'er, og stiftet af Svend Erik Nielsen, der var alumne på Nordisk Kollegium. Polyteknikerafdelingen stod bl.a. for produktion og transport af våben til modstandsbevægelsen.

Undergrundshæren blev på britisk initiativ dannet i foråret 1944, og de 39 tilknyttede alumner er sandsynligvis først gået ind i modstandsarbejdet på dette tidspunkt. Den primære opgave for undergrundshæren var at støtte de allierede tropper i tilfælde af en invasion i Danmark. Støtten skulle ikke udmønte sig i decideret kampdeltagelse, men i højere grad ved efterretningsvirksomhed, bevogtning og sikring af dansk infrastruktur mod tysk sabotage. Medlemmer af undergrundshærens militærgrupper fik uddannelse i våbenbrug, nærkamp, sprængstoffer, vejspærringer samt samarit- og patruljetjeneste.

Af de resterende beboere i modstandsdatatabasen, der ikke var tilknyttet undergrundshæren, har to været modstandsfolk i Holger Danske, én var flugthjælper og én var redaktør på et illegalt blad. Endvidere må en af de større modstandsgrupper – Korps Aagesen – have haft en vis tilknytning til Nordisk Kollegium, da kollegiets kælder blev brugt til deres skydeøvelser.

Hård kurs mod kollegier og studerende

At kollegierne og de højere læreanstalter indgik i et netværk omkring modstandskampen bekræftes af en fortrolig skrivelse fra Københavns Universitets rektorat den 28. august 1944 til de københavnske kollegier. Skrivelsen oplyser, at tyskerne har foretaget razzia i Studenterforeningen, og rektoratet advarer derfor kollegianerne mod at have »illegale Skrifter«.

Kontakten mellem kollegierne indbyrdes ses i Thorkild Lund-Jensens breve, hvor han udtrykker bekymring for, at Nordisk Kollegium vil blive udsat for razzia ligesom andre kollegier. G.A. Hagemanns Kollegiums årsskrift 1944-1945 omtaler en razzia på kollegiet, som beboere fra Nordisk Kollegium og Regensen forsøger at advare om – men for sent.

I det sidste års tid af besættelsen mærker man i studenterkredse og på de københavnske kollegier en stadig hårdere kurs fra besættelsesmagtens side. Den 30. januar 1944 er der bombetrussel mod Nordisk Kollegium. Den 24. juni 1944 bliver en fløj på Studentergården bombesprængt, og fire beboere såres. Den 1. juli 1944 – i forbindelse med Folkestrejken – foretager tyskerne razzia på Regensen, Studenter-

Blomster på stedet hvor Thorkild Lund-Jensen blev dræbt. Bøjet over blomsterne står hans moder, Charlotte Jensen. Foto: Gunnar Lund-Jensen. Kilde: Nationalmuseet

Madsatte side: Tyskerne har kapituleret, og soldater er på vej hjem ad Østbanegade efter at have passeret Nordisk Kollegium. Nordisk Fjerfabrik i baggrunden. Foto: Adam Wadschow. Kilde: Nationalmuseet

foreningen og Nordisk Kollegium, og den 18. marts 1945 blev G.A. Hagemanns Kollegium beslaglagt. Den 23. marts 1945 var der igen razzia på Nordisk Kollegium, hvor alumnerne blev gennet sammen i gården og skulle stå med ansigtet mod murene. Ingen blev dog anholdt, ligesom kollegiet ikke blev beslaglagt.

Som en kendt modstander af nazismen var eforen på Nordisk Kollegium, Hal Koch, blandt de danskere, der levede en risikabel tilværelse. To gange forsøgte tyskvenlige danskere (sandsynligvis HIPO-folk) at likvidere Hal Koch i hans lejlighed på Nordisk Kollegium – i december 1944 og april 1945. I sidstnævnte tilfælde undslap Hal Koch ved at springe ud af vinduet fra 2. sal og via en altan ned på fortovet, hvorved han beskadigede rygsøjlen og det ene håndled og blev indlagt på Bispebjerg Hospital under falsk navn.

Beslaglæggelse før befrielse

Hen mod krigens slutning beslaglagde besættelsesmagten en række københavnske kollegier for at benytte dem som lazaretter. Den 26. april 1945 fik alle beboere på Nordisk Kollegium 24 timer til at rømme deres værelser, og snart kom kollegiet til at huse tyske flygtninge samt sårede og syge soldater fra fronten i det østlige Tyskland. En stor del af de 500 nye 'beboere' var i en elendig forfatning, og mange døde under opholdet på kollegiet. Hvert studenterværelse var nu fyldt med 4-5 patienter under uhygiejniske forhold, og bygningens køkkenanlæg, varmesystem, elevatorer, baderum og toiletter tog naturligvis skade af den voldsomme belastning. Først den 1. november 1946 kunne hele kollegiet vende tilbage til sit oprindelige formål efter en omfattende renovering.

Da undergrundshæren den 4. maj 1945 overtog kontrollen med København, førte det til voldsomme kampe mellem modstandsfolk og tyskere samt danskere i tysk tjeneste. Thorkild Lund-Jensen betalte på denne dag sidste dag af besættelsen den højeste pris for sin modstandskamp. Det er hans død, der beskrives i indledningen til dette kapitel. Dermed blev Thorkild Lund-Jensen en af de 626 personer, der blev dræbt eller såret i kamp i København under og umiddelbart efter befrielsen.

Modsatte side: Prækandidat cand.med. Ib Larsen fejres i kollegiets gård. Ukendt fotograf.

Traditioner er ikke, hvad de har været

Af Benny Steen Møller, Hans Okkels Birk og Kim Østergaard

A photograph of a concrete pillar at the entrance of Nordisk Kollegium. The pillar is light-colored with a textured surface and has a small, square, yellow sign with the number '32' in black. Below the sign, the words 'NORDISK KOLLEGIUM' are engraved in a serif font. To the left of the pillar is a dark metal fence with vertical bars. In the foreground, there are green bushes. The background shows a large brick building with several windows and a tree with some autumn-colored leaves.

32

NORDISK
KOLLEGIUM

MANGE ANSØGERE, alumner og ex-alumner forbinder Nordisk Kollegium med de traditioner, der er en væsentlig del af stedets ånd. Traditionerne kommer og går, og de mest holdbare bliver løbende nyfortolket, så de bidrager til et levende socialt miljø.

Når Optagelsesudvalget behandler ansøgninger, er der som regel bred enighed om, hvilke ansøgere der skal prioriteres højest, fordi de 'passer ind'. Uden man helt kan forklare, hvad det er, man har set efter og reageret på. Ånden på Nordisk Kollegium er nemlig svær at fange. I jubilæumsbogen fra 1992 beskrev en forfatter den ligefrem som en slags 'magi'. Der hersker i hvert fald en ganske særlig atmosfære, der opstår i samspillet mellem omgangsform, traditioner og stedets fysiske rammer.

Det fornemmes også, når der er rundvisning på kollegiet for potentielle ansøgere. Nogle giver hurtigt udtryk for, at kollegiet »Det er lige mig – hvad skal jeg gøre for at blive optaget?!« Andre fravælger lige så spontant og eksplicit Nordisk Kollegium. Som en besøgende diskret – men dybt forbløffet – spurgte efter en rundvisning: »Det der med, at I ikke spiller højt i eksamensperioden... det er bare noget, I siger, ikke?«

Nej, det er ikke bare noget, alumnerne siger. For en væsentlig del af ånden på Nordisk Kollegium er en ganske særlig kombination af socialt engagement og høj studiemotivation. På den baggrund har Nordisk Kollegium gennem 75 år både lagt hus til vilde fester og været ramme for et målrettet studiemiljø, hvor man tager hensyn til hinanden – især i eksamensperioderne.

Et andet hjem

Med et beboerantal på lidt over 130 alumner er der gode muligheder for at lære hinanden at kende på en måde, så kollegiet bliver et hjem og ikke blot en bopæl. Alene fællesspisningen betyder, at man dagligt mødes med alumnerne fra ens gang. I køen til buffeten – og i opvasken for den sags skyld – møder man hurtigt alumnerne fra de andre 11 gange. Det kan selvfølgelig kræve lidt overvindelse at gå ned i Spisesalen de første gange og blive målt og vejet, men typisk vil gangtanten/gangonklen tage sig af introduktionen. Madordningen er i sig selv enestående, og den sikrer, at man får serveret den sunde og varierede kost, som lå kollegiets stifter H.O. Lange så meget på sinde.

For de mere 'satte' alumner, som har boet på kollegiet i lang tid, kan lysten til at engagere sig i nye alumner (som jo altid er 'ekstremt unge') i forbindelse med den månedlige udskiftning (som jo altid er 'ekstrem høj for tiden') efterhånden dale lidt. Så er der mulighed for at flytte internt til femtesalene, hvor værelserne er mindre, men med flere fælles faciliteter, og udskiftningen er langsommere.

Et hus fuld af liv

Arkitekturen og de fysiske rammer på Nordisk Kollegium bidrager i sig selv til stedets ånd og atmosfære. I Spisesalen er der højt til loftet, sildebensparket på gulvene, mørkt træ på væggene og stemningsfuld belysning fra de store lamper. Ikke så mærkeligt, at dette vigtige rum for livet på Nordisk Kollegium i en periode blev

omtalt som »Færgen«. Spisesalen giver også mulighed for at afholde store galla- og kandidatfester. Hertil kommer Gymnastiksalen, der gør Nordisk Kollegium til et af de få steder, hvor man kan spille hockey hjemme hos sig selv.

Der er dog også enkelte ulemper ved kollegiets fysiske rammer. Arkitekten og H.O. Lange forestillede sig, at alt socialt liv ville udfolde sig i fælleslokalerne, mens gangkøkkenerne blot skulle tjene som tekøkkener til netop at brygge te. Derfor så man ingen problemer i at holde samme afstand mellem alle vinduer i kollegiets to fløje med den konsekvens, at Nordfløjen – hvor der er flest værelser – fik de mindste gangkøkkener. Samtidig er fælleslokalerne så store, at 'den kritiske masse' for et hyggeligt arrangement er temmelig stor, så alumnerne ofte holder sig til gangkøkkenerne. Derfor kan en landskamp eller en god film i fjernsynet på især 3. Nords eller 4. Nords gangkøkken være en forholdsvis intim oplevelse.

Ånden på Nordisk Kollegium gestaltes i høj grad også af stedets traditioner, hvoraf flere er knyttet til nøgledatoer i løbet af året. Mange alumner og ex-alumner beskriver traditionerne som noget af det særlige ved livet på Nordisk Kollegium. Tilsvarende skriver mange ansøgere, at netop traditionerne er noget af det, der tiltrækker dem.

Alle gange på kollegiet tildeles en stor opgave i løbet af året – og der er store forventninger fra samtlige andre gange om at præstere et arrangement, der både er originalt og viderefører traditionerne. Og det må absolut ikke være mindre ambitiøst end de andre ganges *erindring* om tilsvarende arrangementer i de foregående år.

Følgende opslag: Alumnekratiet i funktion. Plenum, februar 2015.

Foto: Cand.med. Ewa Burian

Nye tider – nye traditioner

Når man spørger til traditionerne på Nordisk Kollegium, vil ex-alumner fra forskellige perioder også huske forskellige traditioner. Nogle mindes et livligt foreningsliv med foreninger som *Ni-Lauget*, *Akademisk Syndikat*, *Knallerten*, *Knuden*, *Valhal* og *Senatet*. Andre vil fremhæve kryptiske optagelsesritualer eller en udfordrende 'rekruttid' som nyindflytter. Det kan også være de store revyer ved gallafesterne eller tovtrækningskonkurrencer, der dukker op i hukommelsen.

Hvis disse traditioner beskrives for ex-alumner fra andre perioder, vil de ofte tro, at der er tale om erindringsforskydninger. Men sagen er, at traditionerne også er øjebliksbilleder, som med god grund huskes forskelligt af alumner fra forskellige perioder: Foreningslivet forsvandt lige så stille i takt med alumnernes bedre økonomi og muligheder for at gå i byen. Efterfølgende generationer af alumner har dog i perioder genoplivet f.eks. *Senatet*. Nyindflytter-tilværelsen som 'pissemyre' og de tilhørende optagelsesritualer er erstattet med langt mere imødekomende tiltag, idet kollegiet tværtimod nu holder fest for nyindflytterne, ligesom gangtanter og -onkler hjælper de nye alumner med at finde sig til rette på gangene. Revyen ved de halvårslige gallafester forsvandt kort efter 2000. Tekster, parodier og pointer krævede dybtgående kendskab til kollegiets beboere, personale, madordning og historie. De første gange på kollegiet, der undlod at arrangere revy, blev ikke populære på det. Men arrangørerne af de efterfølgende gallafester var nok mere lettede over traditionsbruddet end opsatte på at genoptage det enorme arbejde med at skrive tekster og indøve numrene parallelt med de øvrige festforberedelser. Samtidig slap man også for risikoen for nådesløs kritik og grove mishagsytringer, som f.eks. de tomater og pinocchikugler, der fløj gennem luften sidst i 1980'erne.

Store Bededagsaften

Store Bededag – eller rettere Store Bededagsaften – er en vigtig mærkedag og tradition på Nordisk Kollegium. Og den er et tiltrængt afbræk i eksamensperioden (med tilhørende festpause) i maj-juni. Store Bededagsaften samles alumnerne i gården med deres studenterhuer på, når Kontor-klokken kalder til samling. Det er i øvrigt det eneste tidspunkt, hvor klokken må bruges. Hvis en alumne ringer med den på ethvert andet tidspunkt, vanker der øl til alle, der har hørt klokken – eller mener at kunne huske at have hørt den. Fra kollegiet går man i samlet flok ned til Kastellet og rundt på voldene og tilbage igen. Men det efterfølgende program varierer hen over tiden som et godt eksempel på dynamikken i kollegiets traditioner.

I firserne og halvfemserne omfattede programmet for Store Bededagsaften også de symbolske – og altid forgæves - forsøg på at nå koncerten i Kastelskirken. Det gav til gengæld bedre tid til varme hveder og te med rom samt ølstafet i Spisesalen. I disse år afholdes der tovtrækning mod G.A. Hagemanns Kollegium i Prinsens Bastion, mens Livgardens vagter venligt kigger den anden vej. Efter dysten er der fælles fest på skiftevis G.A. Hagemanns Kollegium og Nordisk Kollegium.

Relationen til G. A. Hagemanns Kollegium

Forholdet mellem G.A. Hagemanns Kollegium og Nordisk Kollegium er i sig selv en tradition. På begge kollegier. Det kan betegnes som et had-kærligheds-forhold med en fælles historie, masser af practical jokes, konkurrencer og fælles arrangementer.

Den korte indbyrdes afstand og ligheder som f.eks. madordning, optagelseskriterier og markant arkitektur, har banet vej for det tætte forhold mellem de to kollegier.

Den fælles historie består bl.a. i, at begge kollegier blev beslaglagt af besættelsesmagten og brugt som lazaretter til tyske flygtninge og sårede soldater i de sidste uger af 2. Verdenskrig, og at alumnerne i fællesskab pressede på for at få frigjort kollegierne igen hurtigst muligt efter befrielsen.

Blandt de tilbagevendende practical jokes er, at alumner fra Nordisk Kollegium 'låner' Willumsens buste af G.A. Hagemann. Omvendt 'låner' alumner fra G.A. Hagemanns Kollegium flag og flagstang fra Nordisk Kollegium. Traditionen omfatter også øl, kaffe eller kakao ved den efterfølgende tilbagelevering.

Et fællesskab i stadig forandring

Som alumne kan man (og *vil* man) forvente, at der hvert semester er en semesterstartfest, en indflytterfest, og en stor fest med middag. Hertil kommer som nævnt Store Bededagsaften samt en fælles Tour de Chambres på tværs af gangene, sportsturneringer forud for efterårets gallafest og fælles pyntning af juletræet i Spisesalen i december. Hvis man vil engagere sig yderligere, er der mulighed for at deltage i (eller genoplive) NOKO Koret eller orkesteret. Spontane initiativer til udflugter, ad hoc fester eller gangcrawl på de enkelte gange forekommer naturligvis også.

Hvert halve år kan man stille op til Styrelsen, bestyrelsen eller et af de andre tilidshverv. Styrelsen og alumnerepræsentanterne i bestyrelsen sikrer, at de fleste be-

slutninger træffes af alumnerne selv. Hertil kommer vigtige tillidsposter som f.eks. Pejsekejseren, der sørger for brænde til pejsen i Pejsestuen, Flagmesteren, der hejser flaget (dansk, norsk, svensk, færøsk eller...) når nogen har fødselsdag, eller Sportsdirektøren, der sørger for hockeystave i Gymnastiksalen og hvert efterår arrangerer de (lukkede) turneringer, der tilsammen udgør NOKO OPEN. Her er hockey og – mærkeligt nok – ludo de vigtigste enkeltdiscipliner, man kan vinde. Men den ypperste triumf er titlen som *NOKOs førende gang*, som tildeles den gang, der har vundet flest førstepladser i NOKO OPEN – og derved også belønnes med et helt års håneret.

Alumnerne viderefører traditionerne, men tilpasser indholdet til aktuelle ønsker, ideer og muligheder. Den dynamiske fortolkning af traditionerne og Styrelsens årlige fordeling af opgaver mellem gangene betyder, at traditionerne aldrig bliver en spændetrøje eller et mål i sig selv. Traditionerne sikrer derimod et (højt) minimum af social aktivitet, hvor mange alumner bliver engageret, så ansvaret ikke havner hos nogle få aktive, der pludselig mister gnisten eller flytter. På Nordisk Kollegium »forandrer man for at bevare«, som den engelske politiker Edmund Burke (1729-1797) skrev i sin kritik af blodsudgydelserne under Den Franske Revolution. Det eneste hoved, som traditionerne på Nordisk Kollegium jævnlige bringer i farezonen, er som nævnt G.A. Hagemanns.

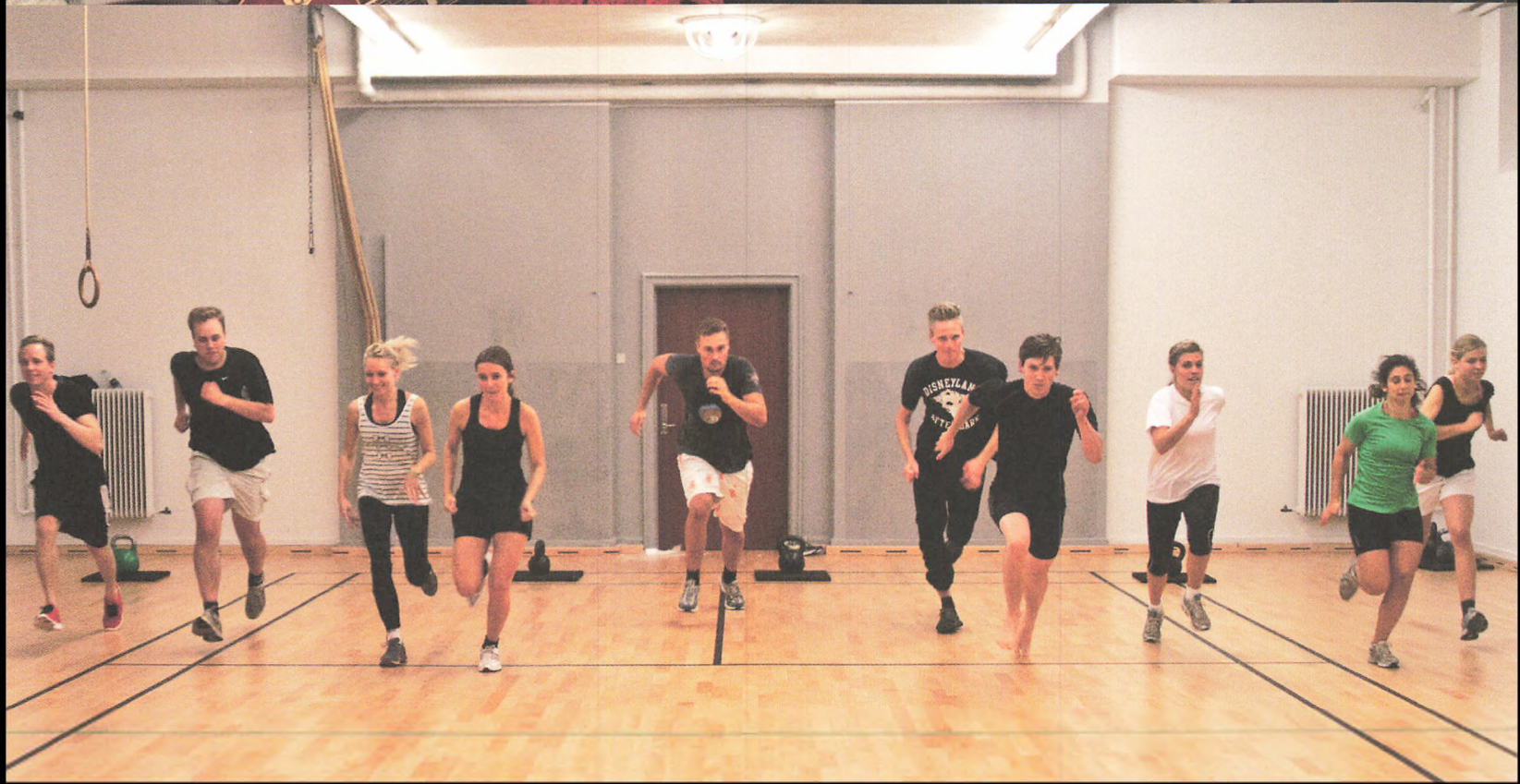
Side 44-45: Store Bededagsaften 2013-2017.

Fotos: Cand.med. Ewa Burian og stud.polyt. Torben Kulasingam

Følgende opslag: 1. Titlen som »NOKOS førende gang« er hjemme, 2. Styrelsen anno 2014 er skarp og velklædt, 3. NOKO orkesteret, gallafesten 2013, 4. Crossfit i Gymnastiksalen.

Fotos: Cand.med. Ewa Burian

*Modsatte side: Bestyrelsesformand for Nordisk Fjer, Johannes Petersen.
Foto: Lars Skaaning*

A man in a dark suit and tie stands behind a long table covered with a white cloth. The room has a large map on the wall behind him and several chairs around the table. The entire scene is overlaid with a blue tint.

I skyggen af Nordisk Fjers konkurs

Af Kim Østergaard og Hans Okkels Birk

KLOKKEN 06.00 den 19. november 1990 var Radioavisens hovednyhed, at Nordisk Fjer var gået i betalingsstandsning. Til slut lød det med speakerens ildevarslenende diktion: »*Hvilken betydning betalingsstandsningen får for beboerne på Nordisk Kollegium vides ikke...*« Så var man som alumne pludselig lysvågen – men ved morgenmaden var stemningen stille og mat.

På dette tidspunkt var bygningen pakket ind i stilladser, der dækkede både kollegiet og Midterbygningen, hvor bl.a. Nordisk Fjers ledelse havde til huse. Formålet var en omfattende facaderenovering, herunder slibning af travertinen på bygningens nederste del samt nedtagning og renovering af gitre på stueetagens værelser, fælleslokaler og på kollegiets gavle ud mod Strandboulevarden. Det skulle tage mange år, før de kom op igen. Tidligt på formiddagen ophørte renoveringsarbejdet, og håndværkerne gik hjem. Kollegiets efor, professor, dr. polit. Poul Nørregaard Rasmussen, ringede til viceefor Kim Østergaard og udbrød: »*Den er helt gal. Du må komme herover (eforboligen på kollegiet, red.)*«. Årsagen til, at håndværkerne havde forladt byggepladsen, var betalingsstandsningen samme morgen. Nordisk Fjer gik efterfølgende konkurs.

En fremsynet stifter

Siden stiftelsen af Nordisk Kollegium i 1942 havde Nordisk Fjer efter H.O. Langes ønske ydet et årligt og ganske substantielt støttebeløb til kollegiets drift for at holde alumnernes egenbetaling nede. I 1989 udgjorde driftstilskuddet knapt 1.250.000 kroner ud af et samlet budget på godt 3,5 millioner kroner. Der var således tale om bortfald af et væsentligt årligt tilskud til driften.

H.O. Lange havde forudset, at Nordisk Fjer kunne falde væk som fundament for kollegiets økonomi. Derfor sørgede han for at skille Nordisk Kollegium ud fra Nordisk Fjer og gøre det til en selvejende institution. Samtidig fastlagde han i fundatsen, hvad der skulle ske, hvis Nordisk Fjer ikke længere kunne udpege medlemmer af kollegiets bestyrelse.

Det fremgik således af fundatsen, at hvis A/S Nordisk Fjerfabrik og Nordisk Fjer International Forvaltnings- og Investerings-Aktieselskab ophørte, skulle der i stedet udpeges en bestyrelse bestående af fem medlemmer fra henholdsvis Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen/Copenhagen Business School, Dansk Industri (dengang Industrirådet) og Dansk Erhverv (dengang Det Danske Handelskammer).

Efter konkursen blev en ny bestyrelse udpeget, og den indeholdt fortsat to alumne-repræsentanter, selv om dette ikke fremgik af fundatsen. Denne sammensætning af bestyrelsen gælder stadig i dag.

Den nye bestyrelse, med bestyrelsesformand Paul Carpentier i samarbejde med viceeforen, stod efter Nordisk Fjers konkurs med tre store udfordringer: Redning af kollegiet, kollegiets fremtidige drift og fremskaffelse af supplerende indtægter. Efor Poul Nørregaard Rasmussen var af såvel juridiske som økonomiske årsager nødt til at opsiges alt personale øjeblikkeligt. Disse opsigelser blev med få undtagelser fastholdt af den nye bestyrelse.

Redningen

Frem til Nordisk Fjers betalingsstandsning overførte Nordisk Fjer månedligt penge til kollegiet for at finansiere den løbende drift. Kollegiet blev således akut ramt på likviditeten. Derfor søgte bestyrelsen Konsul Axel Nielsens Mindelegat, Otto Mønstedts Fond og Kraks Fond om et tidsbegrænset rente- og afdragsfrit lån på 100.000 kroner fra hver fond. Alle tre fonde imødekom ansøgningerne og løste dermed det kortsigtede likviditetsproblem.

Den formelle juridiske overførsel af det årlige driftstilskud fra Nordisk Fjer til kollegiet fandt normalt sted ultimo november måned efter beslutning på bestyrelsesmødet i H.O. Langes Fond, som havde en stor aktiepost i Nordisk Fjer. Det var derfor spørgsmålet, hvorvidt konkursboet ville gøre krav på godt 1,2 millioner kroner, der allerede var overført a conto frem til den 19. november i 1990 (for regnskabsåret 1990) til Nordisk Kollegium. Der var således risiko for, at Nordisk Kollegium i lighed med Nordisk Fjer kunne blive begæret konkurs. Det lykkedes daværende bestyrelsesformand Paul Carpentier at overbevise en række af hovedkreditorerne i Nordisk Fjers konkursbo om, at det næppe ville se kønt ud på en avisforside, at en eller flere storbanker havde sat studerende på gaden. Dermed var den mest overhængende fare overvundet. Der blev efterfølgende indgået aftale med konkursboet om betaling af 300.000 kr. til fuld og endelig dækning for det økonomiske mellemværende mellem kollegiet og konkursboet.

I de første måneder efter Nordisk Fjers konkurs var en særdeles stram styring af budget og likviditet nødvendig, så det ikke skulle blive nødvendigt at optage lån. Nordisk Kollegiums bygninger er ubehæftede, og fundatsen tilsiger, at der ikke må optages lån med sikkerhed i ejendommen, hvilket ville gøre eventuel låntagning ekstra dyr.

Driften

Den næste hovedudfordring var den fremtidige drift af kollegiet. Med kort varsel skulle driften i 1991 og fremover hvile i sig selv baseret på alumnernes huslejebetaling og uden subsidier udefra. Kammeradvokat Poul Schmith, der var medlem af Nordisk Kollegiums bestyrelse på dette tidspunkt, anførte i et brev til det daværende Fondsregister, at en mulighed for at sikre rentabel drift kunne være afskaffelse af spiseordningen på kollegiet. I bestyrelsen og blandt alumnerne var der imidlertid et meget stærkt ønske om, at spiseordningen skulle fortsætte. Der var bred enighed om, at netop spiseordningen var helt central for det sociale liv på kollegiet – tekøkkenerne på gangene var i øvrigt uegnede til madlavning.

Det var dog åbenbart, at en omorganisering af køkkenet var nødvendig, og at afskedigelserne af køkkenpersonalet måtte fastholdes. Det blev besluttet, at alumnerne på skift skulle arbejde i køkkenet, dels med at servere maden og dels med at varetage opvasken. De tre daglige måltider blev reduceret til to, så der ikke længere var frokost, men mulighed for at smøre en madpakke i forbindelse med morgenmaden – hvilket stadig er ordningen i dag. En positiv konsekvens af omlægningen var, at der skabtes bedre kontakt og gensidig forståelse mellem alumner og køkkenpersonale.

Endvidere blev de meget velbesøgte månedlige »søndagsfrokoster« med stort koldt bord om aftenen erstattet med mere dagligdags middage. En anden meget mærkbar forandring var, at udlevering af sengelinned og håndklæder ophørte – velsagtens til manges store fortrydelse – men fulde forståelse – selv om det medførte øget pres på Vaskekælderen.

En afledt bekymring var, hvorvidt søgningen til Nordisk Kollegium ville falde og eksisterende alumner ville fraflytte. Med undtagelse af et enkelt værelse, der stod ledigt i én måned, var der heldigvis ingen nedgang i antallet af ansøgere eller uventet mange fraflytninger – og der er også i dag meget stor søgning til kollegiet, så hovedparten af ansøgerne må afvises.

Bestyrelsen og viceforen gennemgik kollegiets forsikringsportefølje og alle leverandørkontrakter med henblik på yderligere reduktion af udgifterne. Det var et meget stort arbejde, men det havde også stor effekt – og det illustrerede tydeligt, at kollegiets hidtidige underskudsdekning ikke ligefrem var et incitament til en stram økonomistyring. Der blev ansat en fast og alsidig håndværker for at nedbringe de ganske voldsomme omkostninger til håndværkere. Denne ordning eksisterer også i bedste velgående den dag i dag.

Alumnerne blev opfordret til at spare på vand, el og varme. Relativt banale tiltag som nye brusehoveder var med til at reducere kollegiets omkostninger. Kollegiets skiftende håndværkere har bidraget markant og opfindsomt til at reducere disse omkostninger endnu mere i de følgende år.

Supplerende indtægter

Mulighederne for supplerende indtægter til driften af kollegiet skulle også belyses og overvejes. Efter at efor Poul Nørregaard Rasmussen fraflyttede sin embedsbolig, blev den udlejet til Copenhagen Business School i en årrække, ligesom den ene af økonoma-lejlighederne blev udlejet. De gamle tjenesteboliger er nu enten beboet af alumner eller medarbejdere.

Endvidere blev Nordisk Kollegium Støttefond stiftet i 1991, som i dag har en grundkapital på lidt over 2 millioner kroner. Bidragene hertil kom primært fra store donationer, hvor særligt A.P. Møller bidrog med et betragteligt beløb som led i en aftale om, at kollegiet i en årrække stillede værelser til rådighed på Stuen Nord. Værelserne blev beboet af elever fra A.P. Møller. Kombinationen af elever og studerende var ikke uden problemer, men det svækker ikke den store betydning, som rederiets store donation havde for kollegiet. En række af eleverne besluttede i øvrigt – måske inspireret af alumnerne – at påbegynde en lang videregående uddannelse.

En betydelig del af bestyrelsens og viceforens arbejde foregik i fritiden og krævede en væsentlig diskretion. Det begrænsede kommunikationen til – og inddragelsen af – alumnerne. Ikke ret mange alumner fik et klart indtryk af, hvor alvorlig kollegiets situation egentlig var. Hovedindtrykket var først og fremmest, at velfærden på kollegiet blev reduceret uden, at alumnerne havde ansvar eller indflydelse på begivenhedernes gang.

En halvtredsårs begivenhed

Ved Nordisk Kollegiums 50-års jubilæum i 1992 holdt daværende bestyrelsesformand Paul Carpentier festtalen i en tæt pakket spisesal med deltagelse af nu afdøde dronning Ingrid, der som kronprinsesse havde deltaget i indvielsen af Nordisk Kollegium i 1942:

»Det er derfor en lidt stolt bestyrelse, der på denne festdag kan bekendtgøre, at det er lykkedes ikke alene at redde kollegiet, men også at sikre dets videreførelse inden for rammer, som generalkonsulen (H.O. Lange, red.) formentlig ville have været fornøjet med, og som gør det muligt at videreføre stedets hævdvundne traditioner.

Da Nordisk Kollegium blev indviet for 50 år siden skete det på et for Danmark meget alvorligt tidspunkt. Talerne ved indvielsen bærer tydeligt præg af, at hvert ord måtte vejes på en guldvægt. Tiden under krigen var i mange henseender vanskelig for kollegiet, og i 1945 blev kollegiet overtaget af tyskerne. I 1946 kom kollegiet ind i smult farvand, og den lykkelige tilstand varede indtil hin novemberdag i 1990, hvor kollegiets verden nær var sunket i grus. Jeg håber, det højst er én gang hver 50. år, at man skal igennem så store trængsler.«

Nordisk Kollegium har ikke siden hin novemberdag været ramt af katastrofer – måske bortset fra oversvømmelser i kældrene på grund af skybrud. Det er gennem årene lykkedes bestyrelsen i samarbejde med eforen, personalet og alumnerne at sikre en god drift af kollegiet, hvor økonomien hviler i sig selv i forhold til alumnebetalingerne, så der ikke er behov for ekstern finansiering til at sikre den daglige drift.

Siden Nordisk Fjers konkurs er der foruden den årlige støtte fra Nordisk Kollegiums Støttefond, der typisk går til renoverings- og forbedringsopgaver, sendt ansøgninger til fonde til hel eller delvis dækning af udgifter til renovering og forbedringer. Et udvalg af alumner og bestyrelsen deler disse opgaver mellem sig. Generelt har der været en pæn succesrate med disse ansøgninger, så kollegiet her ved markeringen af 75-års jubilæet fremstår i en god vedligeholdelsestilstand, og der er sket markante forbedringer på kollegiet, herunder motionsfaciliteter i Sydfløjens kælder, udvidelse af cykelkælder og en tiltrængt akustikforbedring i Spisesalen. En stor tak til alle fonde, der har bidraget til Nordisk Kollegium gennem årene siden 1990.

I de kommende år venter flere udfordringer i forhold til at opretholde den relativt gode vedligeholdelsestilstand. Særligt renovering af alumnebadeværelser, faldstammer mv. vil kræve fondsstøtte.

Ud af skyggen

Arbejdet med reorganiseringen af Nordisk Kollegium var meget omfattende og krævende og bød på store følelsesmæssige op- og nedture for de involverede personer. Bestyrelsen – med de udskiftninger der skete undervejs – bidrog på fantastisk vis og med deres respektive netværk til, at kollegiet red stormen af. Det tilbageværende personale og engagerede alumner har også en stor del af æren for, at kollegiet lever videre og er i god gænge.

Vi vil gerne fra den nuværende bestyrelses side takke alle de personer, der på forskellig vis har bidraget til, at Nordisk Kollegium her ved 75-års jubilæet, er kommet helt

ud af skyggen af Nordisk Fjers konkurs. Vi er taknemmelige for, at den runde dag kan fejres i forventning om, at kollegiet fortsat kan opfylde H.O. Langes vision om at skabe et inspirerende og funktionelt *hjem* for studerende.

Følgende opslag: Nordisk Fjers facade i forfald. Foto: Finn Frandsen

INF

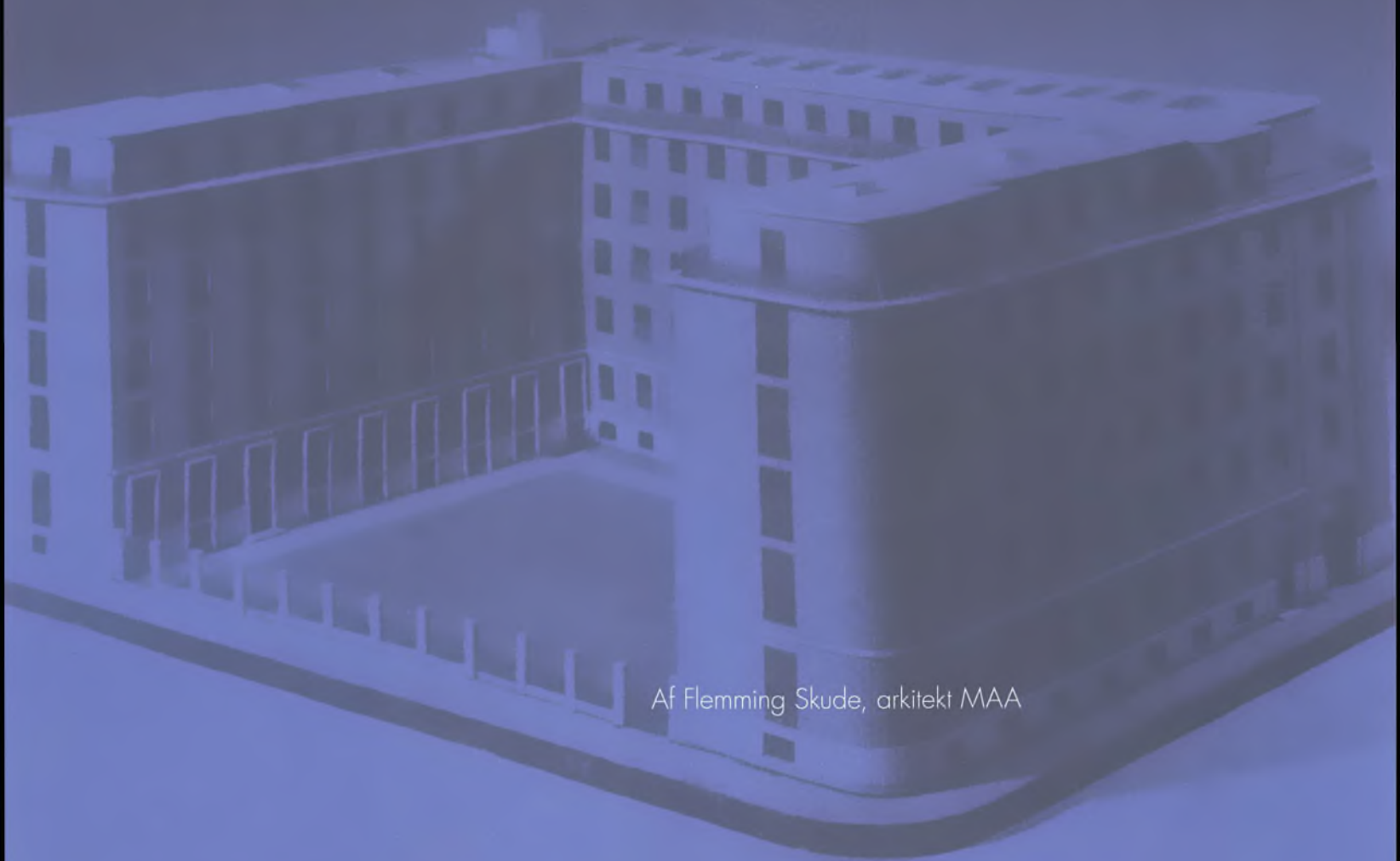
CRUNDLACT

1901

Modsatte side: Model af Nordisk Kollegium og Nordisk Fjers administrationsbygning.

Højt til loftet

Af Flemming Skude, arkitekt MAA

NORDISK KOLLEGIUM er tegnet af arkitekt Hans Jørgen Kampmann og præmieret af Københavns Kommune og Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse. Da bygningen stod færdig i 1942 var den på godt og ondt et udtryk for periodens vaklen mellem funktionalisme og autoritær klassicisme.

Med sin U-form og udprægede symmetri om en hovedindgang placeret i midteraksen, åbner kollegiet sig mod vest og med smukt afrundede bygningshjørner i NV og SV. På en granitsokkel markerer kælderetagen sig udadtil med travertinbeklædning, mens facaderne på sundeste, danske vis er skalmuret i røde teglsten. Mere problematisk er tagetagens markering, med en fremspringende, klassicerende gesims, der tidligere viste tegn på forvitring.

Heller ikke i interiøret fornægter samtidens stilistiske skisma sig – eksempelvis med loftshøjder på næsten fire meter, hvilket ligger betydeligt over det strengt nødvendige. En sand funktionalist kunne med normalhøjder på 230 centimeter mageligt have indpasset en ekstra etage mellem stuetagen og den tilbagetrukne tagetage. For ikke at tale om tidstypiske detaljer som de fremspringende vægarmaturer i foyer og spisesal.

Stimulerende studiemiljø

Udadtil fremtræder kollegiet nærmest bæredygtigt med langtidsholdbare teglfacader og travertin-bånd. Adgang til det seksetagers byggeri sker via en granitbelagt forplads, der på tre sider er omsluttet af kollegiefløje, mens den fjerde side åbner sig mod Strandboulevarden. I bunden af kollegiets midtersektion findes – ud over den

centralt placerede hovedindgang – spisesal, storkøkken, billard- og TV-stue samt et mindre bibliotek, der undertiden benyttes til foredrag. Kælderetagen indeholder gymnastiksal, vaske- og cykelrum samt depoter og teknikrum. På femtesalen er indrettet professorboliger og relativt små – men eftertragtede – alumneværelser med tilstødende loggiaer, velegnet til soldyrkning og grillfester.

I 75 år har Nordisk Kollegium huset alumner i velbelyste værelser af varierende størrelse alt efter deres placering i bygningen. Et typisk værelse er samlet set på 20 kvadratmeter, hvilket inkluderer entré med et stort skab og et badeværelse, så selve værelset er omkring 16 kvadratmeter. De fleste gange har et mindre indflyt-terværelse, hvor mange begynder deres første tid som alumne på kollegiet.

På hver gang findes et fælles tekøkken, der – i modsætning til den oprindelige tanke – også bruges til individuel madlavning, kagebagning, TV-stue, gangfester og øl-depot af overraskende dimensioner. Hver af kollegiets tre fløje er udstyret med egen elevatoradgang og ville have været handicapvenlig, havde det ikke været for de ti brede trappetrin mellem terræn og stuekote.

Alt i alt fremstår Nordisk Kollegium som et fund for studerende, der ønsker at 'boge den', mens de serviceres af et godt køkken og altid kan komme i kontakt med andre alumner under måltiderne – eller på gangkøkkenerne.

Fra luksus til stemningsfuld aura

Da kollegiet stod færdigt i 1942 var det genstand for misundelse og af mange opfattet som overflødig luksus for unge studerende, idet hver eneste alumne havde eget toilet og bad. Onde tunger kaldte Nordisk Kollegium for »lokums-kollegiet«, idet ganske mange byboere dengang måtte nøjes med toilet på trappeopgangen eller lokum i gården. I dag består kollegiets største luksus nok i den unikke kombination af central beliggenhed, madordning, en stammeagtig fællesskabsfølelse og en høj arkitektonisk standard.

Hvis man skulle fabulere i fremtidsvisioner, ville gårdrummet have gavn af en radikal renovering. Den nuværende trægruppe kunne eksempelvis erstattes af to topklippede træækker langs gitteret mod Strandboulevarden og derved danne en grøn barriere med to indgangsåbninger, der både kan 'åbne' og 'lukke' gårdrummet. Langs kældersoklerne mod gårdrummet kunne udføres handicapramper til de tre indgangspartier, der sammen med en hævnning af solterrassen til flugt med kantinegulv ville funktionsopdele og modernisere udearealerne foran den unikke bygning.

Nordisk Kollegium, Strandboulevarden 30-32

Opført: 1937-1942 (127 værelser á cirka 16 kvm + egen entre og bad)

Bygherre: Nordisk Fjer ved generalkonsul H.O. Lange

Arkitekt: Hans J. Kampmann (prisbelønnet)

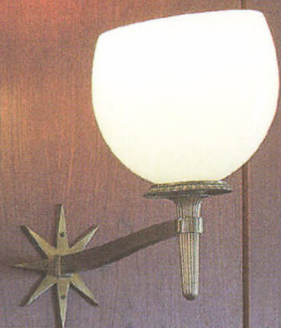

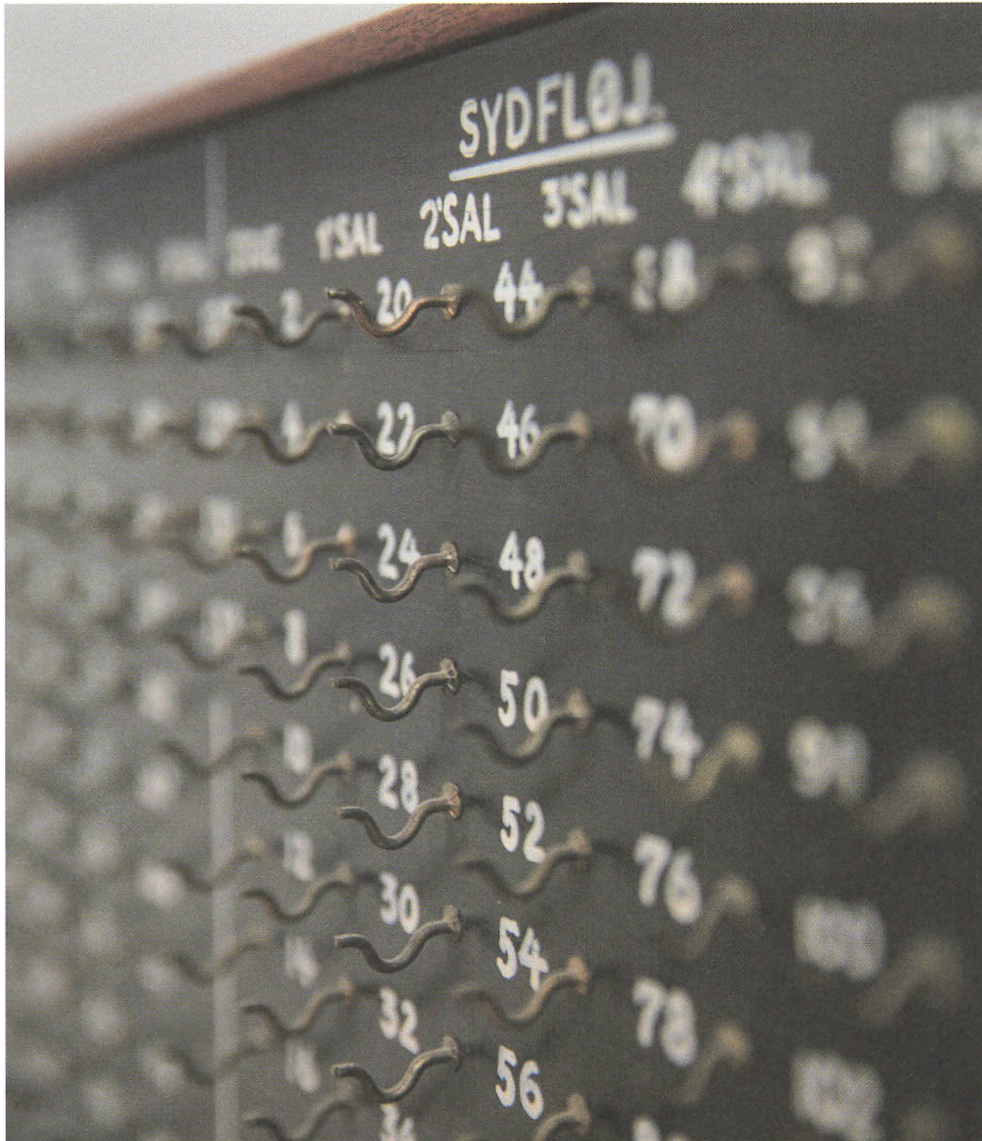

BIDGEN
PODDE
LUGGE

HÄR KÄRPS
REKAPITUL
Kartell

SEBELIEN JO
SCHLÜTER POUL
LARSEN BENT KE
SLETTEN OLE C
JOHANSEN ARI
THEUT OLE
FALHOLT OLE
HJARNDAL THORE
FROM EMMA
SØRENSEN BET
JUUL-OLSEN RA

KEIDING NIELS
PEDERSEN CHRISTIAN
THOMSEN FREDEN J. G.
POULSEN HENNING KELO
LARSEN HANNE
SKULADÓTTIR HELGA
BALTZERSEN MORTEN LUND
SÆTJIMMICHAEL
SCHMELTZER LARS
TRIPGAARD MARTIN
JØRSTEN ANDERS
MARTIN ENGVANG

Modsatte side: Nordisk Kollegiums bomærke og motto over hovedindgangen.

Et hav af historier

Af Benny Steen Møller

SE DIG UD

OPFORDRINGEN »SE DIG UD« i Nordisk Kollegiums logo illustreres af en stolt tremastet hansekogge på det åbne hav. Det stævnedes ud for 75 år siden, og takket være det festlige sociale liv ombord med en lang række af foreninger, laug, loger og syndikater har der i tidens løb samlet sig et væld af anekdoter i kølvandet.

Danmark har ry for at være et foreningsland med en høj grad af organisering omkring alverdens interessefællesskaber. Nordisk Kollegiums bidrag til denne tradition må være ganske betragteligt. Og i bedste studentikose stil er der som regel lagt store kræfter i udformning af vedtægter, titler, ritualer og disputer – uden nogen form for rationelt formål, naturligvis. For udenforstående har det været uforståeligt. For de indviede – og det er mange i løbet af 75 år – har det været hylemorsomt. De følgende beskrivelser og anekdoter er baseret på NOKO's historiske arkiv, artiklerne i 50 års jubilæumsbogen »Bogen om Nordisk Kollegium 1942-1992« samt erindringer og vandrehistorier, der stadig lever blandt alumner og ex-alumner.

De første foreninger

Nu afdøde professor, dr.phil. Poul Lindegård Hjorth, der var alumne fra 1949 til 1952, har i 50 års jubilæumsbogen bidraget med kapitlet »Så vidt jeg husker«. Her konstaterer han, at det vigtigste element i det sociale liv var »de foreninger, som i de år blev dannet i stigende antal. Den ældste var vist Senatet, derefter kom Nilauget, hvis navn kan tjene til belysning af det normale antal medlemmer, ca. 10 pr. forening; den tredje i rækken var, så vidt jeg husker, Knuden, som jeg selv tilhørte«. Professoren husker foreningerne som en god måde at »komme ind i varmen«, og at alsidigheden i studieretninger kom til udtryk i et lige så alsidigt foreningsliv. Han

påpeger dog at: »Samarbejde mellem foreningerne var en sjældenhed. Jeg kan kun komme i tanke om ét tilfælde, hvor flere af foreningerne gik sammen om et arrangement, nærmere bestemt en meget vellykket udflugt til Storedam i Tokkekøb Hegn, hvor vi afviklede verdensmesterskabet i 2.073 m gang på blød bund på idealtid«.

Valhal overlever Ragnarok

Ved åbningen af Nordisk Kollegium i 1942 vakte de nærmest luksuriøse forhold med fælles spiseordning samt eget bad og toilet på de smukt møblerede værelser ikke blot misundelse – men også bekymring. Under rundvisningen ved kollegiets officielle åbning fik nu afdøde Søren T. Lyngsø, der var alumne fra 1942 til 1945, besøg af selveste Niels Bohr. Han så sig rundt på den ingeniørstuderendes værelse, rystede på hovedet, og klappede alumnen på skulderen med ordene: »Unge mand, De bliver jo aldrig til noget. Al denne luksus kan umuligt føre til andet end forfald«. En af de historier, der gik mand og mand imellem, var da også, at mere end tre år på kollegiet betød, at man aldrig ville kunne klare et normalt ægteskab og en normal tilværelse. I slutningen af 1960'erne blev skopudsningen ofret for at holde huslejen nede – trods frygten for, at alumnerne så ville begynde at bruge gardinerne til selv at klare opgaven. Alumnerne var ellers vant til, at de kunne stille deres snavsede sko uden for værelsesdøren om aftenen, hvorefter de ved et usynligt mirakel kunne finde dem nypudsede næste morgen. Senere blev også den daglige rengøring inklusiv redning af seng omlagt til ugentlig rengøring, eksklusiv redning af seng.

I dag gør alumnerne selv rent på deres værelser, gange og gangkøkkener – men disse første forringelser af serviceniveauet blev formentlig oplevet som det rene Ragnarok

af de forkælede yndlinge. De kunne måske trøste sig med, at der stadig var otte aktive foreninger, herunder Valhal under ledelse af "Bersærken". Valhals 15 års jubilæum blev fejret med friller, mjød, dans og en kæmpevis med 16 vers, hvoraf flere naturligvis tog sig kærligt af den elskede arvefjende: G.A. Hagemanns Kollegium og det rituelle tyveri af busten af G.A. Hagemann himself:

Odins Øje glipped' dog,
Når Kiæmpers Larm lød højt.
»Hagegården«s liv blev trist,
Valhals Våben det var List:
Andebogens blege Brokker
Bragtes til vor Borg.

Kiæmper lo så Vommen hvirvled'
Kaldet Udådsmænd.
Hagemænnen på Galaj
Førte A.P. bort til sig.
Bort de drog, men vi dem vog
For Valhals Villie vandt.

Kvindernes indtog

Fra åbningen i 1942 og hele vejen op gennem de ellers så frigjorte 1960'ere var der ingen piger blandt alumnerne på Nordisk Kollegium. Faktisk måtte der slet ikke være piger på kollegiet mellem klokken 23.00 og 08.00 med mindre eforen havde

102. Flickan i Havanna

Peri Laube
Flickan i Havanna,
hon har inga pengar kvar,
sitter i ett fönster,
vinkar åt en karl.
Kom, du glade sjömanros,
du skall få min röda ros.
Jag är vacker!
Du är ung!
Sjung, av hjärtat sjung!

Flickan i Havanna
stänger dörr'n av cederrå,
Sjömannen är inne,
Flickan på hans kvä,
Vill du bli mitt hjärtas kung?
Har du pengar i din pung?
Jag är vacker!
Du är ung!
Sjung, av hjärtat sjung!

Flickan i Havanna
hörer då en sjömans röst:
Pengar har jag inte
men en sak till fört
Och utur sin jacka blå
tager han det hon skall få.

134

Du är vacker!
Du är ung!
Sjung, av hjärtat sjung!

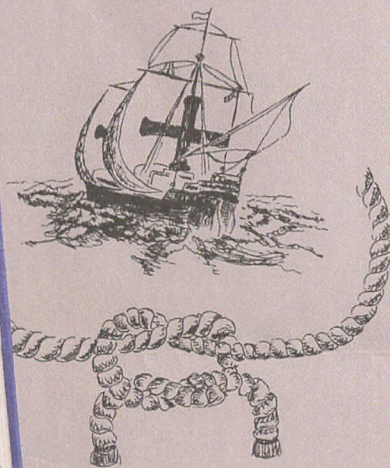
Flickan i Havanna
skålar då med tjusad blick
ringen med rubiner,
som hon genast fick.
Ringens kostar femton pund!
Stanna du - en liten stund!
Jag är vacker!
Du är ung!
Sjung, av hjärtat sjung!

Flickan i Havanna,
hon har inga pengar kvar,
sitter i ett fönster,
vinkar åt en karl.
Handen prydes av en ring
och kejsar härmen - crepe de chine
Jag är vacker!
Du är ung!
Sjung, av hjärtat sjung!

Peri Laube

135

„Knuden

Sö

00

Pare

Thork

Kollegioforeningen KNUDEN kan den 26. september fejre sit 20-års jubilæum. - I den anledning vi formået fru Filt til at servere middag i spisen kl. 18⁰⁰, hvortil to hæderlige mænd af den værdige forening Drabanten hermed være indbudt. Arrangementet fortsætter kl. 19⁰⁰ med en udvidet julebejsing på nordloggjaen, hvor vi håber at se mange hæderlige mænd.

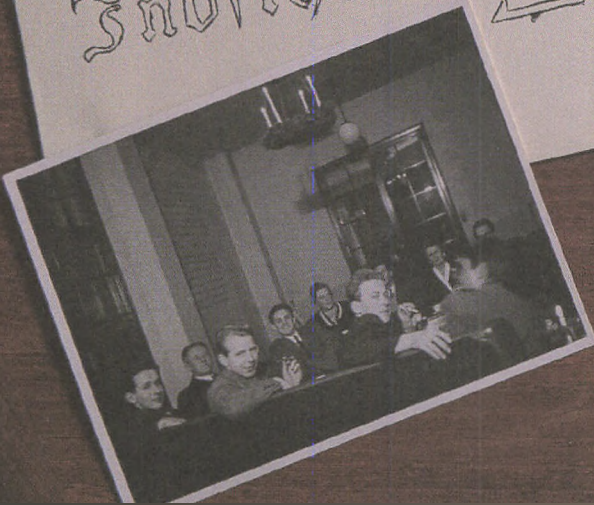
Med knudehilsen

Henning Adersen

Henning Adersen
Starbejs

Kathecismus
for
Indflyttere

sept. 69.

SENATSTIDENDE

SÆRNUMMER

19. FEB.
1972

givet eksplicit tilladelse. Tidligere statsminister Poul Schlüter, der var alumne 1952-1956, satte åbenbart ikke sin lid til eforens tilladelser, men flyttede simpelthen til stueetagen, angiveligt for lettere at kunne smugle sine damebesøg ud ad vinduet.

Men Nordisk Kollegiums tykke mure kunne trods alt ikke holde tidens strømninger ude. På et bestyrelsesmøde i maj 1970 fremlagde Skipper, stud.jur. Frederik Schydt, et forslag om optag af kvindelige alumner på Nordisk Kollegium. Han understregede, at der ved seneste skibsråd med 100 fremmødte alumner, kun var to stemmer imod forslaget. Efterfølgende formulerede bestyrelsen en udtalelse, som Sir Humphrey i BBC-serien »Yes Minister« ikke kunne have formuleret bedre: »Når bestyrelsen ikke allerede nu kan gå ind for en ændring, skyldes det hensynet til fundators bestemmelse og ønske på tidspunktet for fundatsens oprettelse og det relativt korte åremål, i hvilket fundatsen har været i funktion«.

Forslaget blev kort sagt sparket til hjørne men fremlagt igen året efter, hvor bestyrelsen tøvende vedtog en fundatsændring, så den første kvinde kunne flytte ind på Nordisk Kollegium i foråret 1972. Det var stud.jur. Aase Bøgh – som de øvrige alumner dog valgte at kalde »Aage« for at lette overgangen. Aase Bøgh fandt i øvrigt sin tilkommende på kollegiet. Det var den ene af de to alumner, der et par år før stemte imod optagelsen af kvindelige alumner!

Hønsene afskaffer hakkeordenen

Kvindernes indtog på Nordisk Kollegium satte sit præg på stedets sociale koder. Alumne fra 1972 til 1975 – mag.art. Bo Tao Michaëlis – husker det således: »Der

var en overgangsstemning af noget på en gang altmodisch (...) og noget anderledes nyt, der var på vej. (...) Stræberslottet var ved at komme i overensstemmelse med sin tid. (...) Karakterræset mildnedes til fordel for mere almenmenneskelige aspekter. Nordisk Kollegium vågnede op af sit kollegiale, Hostrupske studenterleben«.

Den mandhaftige hakkeorden fortonede sig også i denne periode. Det kunne ellers være hårdt at være nyindflytter og nederst i hierarkiet. Man blev kaldt »pismyre« i de første måneder og havde en masse pligter. Til gengæld havde man ingen rettigheder, som nedenstående dekret viser:

»Indflytteren skal:

1. Ufortøvet tage telefonen, når den ringer og ditto etablere den ønskede forbindelse samt føre telefonprotokollen omhyggeligt og korrekt.
2. Påtage sig telefonvagt efter telefonvagtinspektørens nærmere anvisning.
3. Fungere som skatteopkræver efter Bådsmandens nærmer anvisning.
4. Med flid og interesse studere ankeprotokollen samt undlade at skrive i denne.
5. Til enhver tid have mindst 10 flasker bajersk øl på lager, som hæderkronede alumner i en eventuel akut situation kan afkøbe ham.
6. Møde op til indflyttermodtagelsen.
7. Modtage og udføre de hvern, som mester måtte tilbyde ham.
8. Købe en sangbog på kontoret.
9. I et og alt rette sig efter Styrelsens og gangonkels ordrer.«

Gudskelov er denne ydmygende introduktion til Nordisk Kollegium i dag erstattet af en varm og hjertelig velkomst, som det vil fremgå af afslutningen på dette kapitel.

Skipperhåndbog, Syndikat og Senat

Når man forsigtigt blader i den slidte Skipperhåndbog, som Skipper (leder af Styrelsen) Preben Henten oprettede i 1948, giver det et spændende indblik i kollegiekulturens udvikling henover årene. Stud.jur. Preben Hentens formål med håndbogen var at nedfælde retningslinjer for traditioner, ritualer og udstikke en kurs for, hvordan Skipper bedst navigerer i det politiske farvand mellem bestyrelse, efor og alumner. Søkortet skal derfor »gemmes under lås og slå og må på ingen måde komme myndighederne i hænde«, som der står i indledningen. Det forstås, når man læser, at »Han (eforen, red.) er tilbøjelig til i samtale med studenterne at give dem ret, og i samtale med Lange (stifteren, red.) at give ham ret. Medsnakkeri skal man ikke lade sig forblænde af«. Om frk. Høst – som stod for kosten og var en særdeles økonomibevidst økonoma – står der: »Ved til en vis grad at bifalde frk. Høst, når hun indledningsvis under forhandlinger har 'raserianfald', kan man omtrent få det, som man vil ha' det«. Det må da kaldes et godt råd til de efterfølgende Skipperere.

I de batikfarvede 1970'ere og de bredskuldrede 1980'ere kørte foreningslivet lidt på pumperne – men helt forlist var det ikke. I 1984 dannede seks alumner (herunder forfatteren til dette kapitel) »Akademisk Syndikat« som reaktion på den – efter vores mening – lidt for ufestlige og stræbsomme ånd, der herskede på stedet. Syndikatets første handling var at søge »Svend Ove Nielsens Øllegat«. Svend Ove Nielsen var tidligere alumne og mente tilsyneladende heller ikke, at kollegielivet kun skulle handle om at boge den, for legatet havde intet med studiemæssige ambitioner at gøre. Ansøgningen skulle bare være underholdende, og det lykkedes vi åbenbart med – måske hjulpet af oplysningen om, at Syndikatets bodyguard ofte besøgte sin moster i Hadsund, hvor Svend Ove Nielsen pudsigt nok også boede.

SØKORT
FOR
SKIPPERE
FR
NORDISK KOLLEGIUM

OPRITTET AF PERSIN HENTEN, SKIPPER 1948

Hvidbog for Styrelsen på
Nordisk Kollegium

August 2013

I 1986 genopstod Senatet og markerede begivenheden med nyfremstillede Senats-trøjer med laurbærkrans og NOKO-logo på brystet. Mottoet »SENATUS MAGNUS EST« figurerede på ryggen af trøjerne og på de særlige senatskager bestilt hos en lokal bager for at fjerne enhver tvivl om Senatets betydning for Nordisk Kollegium. Udover de interne samlinger ledet af Consulen udførte Senatet en række eksterne aktioner kaldet De Puniske Krige, herunder installation af et selvproduceret kunstværk på Louisiana i Humlebæk. Fraflyttede medlemmer erstattedes af nye medlemmer efter at have gennemgået mærkværdige optagelsesritualer som f.eks. at tage toget fra Østerport til Helsingør med et akvarium indeholdende en død torsk på skødet – uden at fortrække en mine. I 1989 gik Senatet igen mod en stille opløsning som udtryk, at sådanne studentikose aktiviteter krævede en (for) stor arbejdsindsats.

I begyndelsen af 1990'erne kom der nyt liv i foreningslivet og traditionerne. Og som det tit ses, var det en ydre trussel, der skabte sammenhold om de gamle dyder: Nordisk Fjer gik konkurs. Dermed forsvandt en betragtelig del af kollegiets økonomiske fundament, og der opstod et kraftigt gennemtræk blandt personale og alumner. De tilbageværende alumner forstod til gengæld, at der skulle værnes om stedets historik, så Nordisk Kollegium ikke blev et almindeligt kollegium uden særlig ånd og atmosfære. Derfor blev gamle protokoller støvet af, og oprindelige traditioner genoplivet. Det var et vendepunkt og symbolet på en ny tid, hvor alumnerne fik større medindflydelse – og tilsvarende større ansvar for kollegiets drift og sociale sundhed i stedet for den tilstand, der i 50 års jubilæumsbogen blev kaldt »den privilegerede afmagt«.

Modsatte side: 'Dressed to Kill'. Klar til gallafest med James Bond-tema.

Følgende opslag: 'Man digted' mange hymner, vårfesten 2013.

Fotos: Cand.med. Ewa Burian

Skippers velkomst

Traditioner kommer og går. Foreninger dannes med spektakulære ceremonier og forsvinder næsten ubemærket igen. Men den særlige NOKO-ånd vil altid herske i en eller anden form. Nye alumner bydes velkommen ved en stor indflyttermiddag, hvor Skipper holder tale og introducerer dem for stedet. Det illustreres på glimrende vis i en tale, som daværende Skipper stud.scient.pol. Luna Witt holdt den 12. marts 2016, hvori hun pointerer, at de nye alumner ikke blot er flyttet på kollegium – de er flyttet ind i et stykke historie. Af nyere historier omtaler hun grisen Øffe, der boede en kort overgang på 4. Nord og levede af flødekager og guldøl. Og »Tordenknepperen«, der elskede kæresten så højt, at de omkringboende alumner samledes til »tordenkaffe«, når de alligevel ikke kunne sove for de voldsomme udfoldelser. Og de seneste udslag af den evige – men venskabelige – krig mod G.A. Hagemanns Kollegium. Efter sit udvalg af anekdoter pointerer Skipper at:

»Traditioner og gamle historier er vigtige for Nordisk Kollegium – men vi må ikke glemme, at vi også skal skabe nye traditioner og historier. Vi skal være bevidste om, at det er os, der bor her nu, som sejler kollegiet ud på nye eventyr. (...) Velkommen til jer – den nye besætning på NOKO-skibet.«

Skippers tale – både ved indflytterfesterne og den årlige gallafest – efterfølges af en skål og sangen »Man digtede mange hymner«, hvor alumner fra de seks nævnte studieretninger rejser sig op til de vers, der omhandler deres métier – og resten rejser sig op sammen med teologerne. Sangen optræder i kollegiets egen sangbog, men den fortjener nu også en plads i denne 75 års jubilæumsbog for Nordisk Kollegium:

Man digtede mange hymner til studentens »glade liv«,
de fleste af dem tegned' man i fulde-perspektiv;
Minerva-sønnen var en gut, der vågned klokken 12
med et par kolde svampe på sin stakkels, trætte knold,
- vi kan svare kun med et tungt, vemodigt suk,
der er sågu ingen af os, der dør af druk.
Sagnet hører til i de skønne tider, da
teologerne ene gik rundt og drev den a'.

Stud.juren maser ud og ind hos sin manuduktør,
hvorledes kan man svindle nu, hvorledes ku' man før,
de ting skal helst forstås i de første tvende år,
for der skal også være tid til vold og barnemord.
Rask han suger ind paragraf ved paragraf,
men det bli'r han vel ikke altid dum're af
og det hele helst skal forstås udenad,
- det er klart, han kan aldrig få tid at være glad.

Polyten snakker radio såvel ved dag som nat,
han smiler grumt ad kunst og digt og andet sådant pjat,
det hører til de ting, som verden aldrig burde haft,
det kan jo ikke fabrikeres med elektrisk kraft.
Hvad man kalder »ånd« kan han roligt kaste bort,
han skal passe sin dieselmotor og sin sport;
alle biler kan han beskrive udenad,
det er klart, han kan aldrig få tid at være glad.

Stud.meden lære skal at lukke maver op og i
og skelne fåresyge fra acut dysenteri,
han rasle skal med knogler i de første studieår,
så han kan være sikker på, at alle folk forstår,
at han er en, der studerer medicin,
han må øve sig på et kynisk læge-grin;
han skal kunne alle skavanker udenad ,
det er klart, han kan aldrig få tid at være glad.

Politen skal behandle både mønt og statistik
og granske, hvordan verden går, og hvordan verden gik,
hvor mange børn blev født i fjor, hvor mange blev det ej?
Hvor mange grise avled' man, hvor mange havreneg?
Og hvor mange banker røg der sidste år,
og hvor mange småpiger klipped' deres hår.
Alle disse tal skal han kunne udenad,
det er klart, han kan aldrig få tid at være glad.

Stud.magerne, de klogeste, det er de sære, som
studerer for engang at dø i nød og fattigdom.
Foragt for verden viser deres blanke buksebag,
en åndsfødt hængekrølle attributter en stud.mag.
Barnets røgt og pleje skal mag'en helt forstå,
han skal lære at give rene bleer på.
Sjælelivets gang skal han kende udenad,
det er klart, han kan aldrig få tid at være glad.

Men teologerne har stadig overflod af tid;
selvom på nye salmevers de ofre må lidt flid,
er Babelstårnet lige højt og arken lige bred,
og lige mægtig hvalen, som Jonas i enden bed.
Og desuden mangler vi præster her til lands,
at bli' præstemand er kun sjov og rosendans!
– Ser du en student fryde sindet ved en grog,
kan du bande på, at det er en teolog.

Hegelund Lange

